

- jawel, Zijne Excellentie de kwartiermeester-generaal, die ministerie heeft doen vallen en naar de dictatuur heeft gestreefd.....ja zeker, Zijne Excellentie generaal Ludendorff, die Duitsland tot één groote kazerne wilde maken en die voor MKK zoo'n "groter vaderland" 1 800 000 menschen in de dood heeft gejaagd, is zenuwachtig geworden en speelt met een blad papier. Hij ziet hulpzoekend rond en blijft aan het gezicht, aan de waterblauwe oogen van staatssecretaris Scheideman hangen. Scheideman, mager, groote, glimmende schedel, plukjes grijs haar bij zijn slapen. Hij richt zich op: "Ik geloof graag, dat men nog honderdduizenden voor het leger mobiel kan maken, maar men vergist zich, als men denkt, dat deze honderdduizenden de stemming in het leger zouden verbeteren...."

Scheideman, de sociaal-democratie, het laatste politieke houvast van het Keizorlijke Duitschland, is tegelijk ook de laatste hoop van generaal Ludendorff.

"Zou Uwe Excellentie geen kans zien, de stemming bij de massa's op te voeren?" Zijne Excellentie Scheideman antwoordt: "Dat is een aardappel-kwestie. Vleesch hebben we niet meer, aardappelen kunnen we niet meer verstrekken, omdat we elke dag 4000 wagons te kort komen. Vet hebben we helemaal niet meer...."

Als Scheideman over de massa's spreekt, praat hij als een vakkundige, een technische adviseur, die de regeering aan kan geven, met hoeveel druk men het volkslichaam kan belasten, zonder voor een explosie te hoeven vreezen. Maar de uitbarsting schijnt niet te vermijden. De duur van de oorlog, het afvallen van de bondgenooten, de stijgende nood in het binnenland, de transportcrisis, de moeilijkheden in de voedselvoorziening..... Het leger heeft nog maar olie voor 1½ maand. Admiraal v. Scheer verklaart zich bereid, het leger van de olie-voorraden der marine, die nog voorraden heeft voor 8 maanden, een deel te geven. De minister van binnenlandse zaken, Drows, herinnert bij deze gelegenheid aan de petroleumlampen der burgerbevolking: "10 000 ton per maand is het minimum, als men de bevolking de winter door redelijk rustig wil houden."

De staatssecretarissen zien geen uitweg.....

P. I. C.

**PERSDIENST VAN DE GROEPEN VAN
INTERNATIONALE COMMUNISTEN**

ADMINISTRATIE:
H. CANNE MEIJER
TRANSVAALSTRAAT 125 (o)
AMSTERDAM, GEM. GIRO C 2986
POSTGIRO 203112

Deze dienst wordt aan
belangstellenden
gratis toegezonden.
Stuur ons uw vrijwillige
bijdrage.

DOELSTELLING:

De ontwikkeling van het kapitalisme voert tot steeds heviger crisissen, welke in telkens diepere ontzetting van het productiewerkzaamheid uitdrukking vinden, waardoor miljoenen arbeiders buiten de productie staan en aan de uitputting lijden. Daarbij nemen de belangen tegenstellingen tusschen de verschillende landen steeds scherper vormen aan, waardoor de

economische oorlog in een nieuwe wereldoorlog uitmondt. De toenemende verarming en de steeds groeiende onzekerheid der klassen dwingen de arbeiders tot de strijd voor de communistische productiewijze aan te binden. De groepen van internationale Communisten strijd op, het beheer en de leiding van productie en distributie volgens algemeen geldende, maatschappelijke regels. ZELF ter hand te nemen, om zo DE ASSOCIATIE VAN VRIJE EN GELIJKE PRODUCTIE

CENTEN te verwezenlijken. De groepen van internationale Communisten zien den wezenlijken vooruitgang der arbeidersbeweging in de ontwikkeling van het zelfbewustzijn der arbeiders. Daarom plaatsen ze zich tegenover de leiderspolitiek van de parlementaire partijen en van de vakbeweging en stellen de leuze: **ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN! DE PRODUCTIE IN HANDEN VAN DE BEDRIJFSORGANISATIES!**

Int. Instituut
Soc. Geschiedenis
Amsterdam

Vijfde jaargang no. 18.
November 1932 no. 1.

**ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN!
DE PRODUCTIE IN HANDEN DER BEDRIJFSORGANISATIES!**

Weer een nuttelooze conferentie.

London 25 Oct. : "Sir Walter Layton heeft zijn functie van Britsch economisch deskundige in de voorbereidende commissie voor de Economische Wereldconferentie wegens meningsverschillen met de regeering neergelegd."

In Mei 1927 werd in Genua de 1e Economische Wereldconferentie gehouden, waarvan de resultaten af te meten zijn aan de huidige toestand van de wereld. En nu zal begin 1933 een tweede Economische Wereldconferentie gehouden worden (in Londen), waarvan echter nu reeds te zien is, dat het resultaat een volslagen fiasco is. Ook van deze conferentie zullen we achteraf moeten zeggen:

De heeren dronken een glas,
Ze p..... een plas,

En ze lieten de zaak zooals die was.

Toch staan heelemaal geen wereldschokkende punten op het programma. Men komt bijeen om maatregelen te ontwerpen, die tot een stabilisatie der goederenprijzen moeten voeren, en als tweede punt wordt de politiek der centrale banken besproken, die nu telkens elkaars goud wegtrekken, als ze de kans krijgen. Dus een heel onschuldige agenda.

Maar de conferentie zelf zal nog veel onschuldiger zijn, omdat vooraf is vastgesteld, dat de kwestie der oorlogsschulden, herstelbetalingen, tolmuren en contingentering niet besproken mag worden. Dit zijn echter juist de punten waar het om gaat. Het is absoluut onmogelijk, over de stabilisatie der prijzen te spreken, zonder deze dingen in de gezichtskring te trekken. Daarom zal deze conferentie even nutteloos zijn als alle andere. De heeren zullen heel genoege met elkaar praten, alleen niet over datgene, waar het op aankomt en wat hun allen ten slotte op het hart en ook op de tong ligt. En ondertusschen vreet de crisis voort, alsof er heelemaal geen conferenties bestonden.

Waarom willen de heeren de kwestie der oorlogsschulden enz. niet bespreken? Omdat ze zeer goed weten, dat er door de bezittende klassen offers gebracht moeten worden. Daarover zijn allen het eens, en ze zijn er ten slotte ook allemaal voor. Maar eigenaardigerwijs verlangt iedere groep van de bezittende klassen, dat de andere groep deze offers brengt. Het gaat er net mee als met het systeem van tariefmuren, dat de wereldhandel binnen steeds nauwer grenzen drijft. Iedere industrieel en handelsman is voor vrijhandel, behalve voor het product dat hij zelf op de markt brengt. En zoo bepalen de belangen tegenstellingen tusschen de verschillende groepen van kapitalisten, dat op de 2e Econ. Wereldconferentie de punten waar het om gaat, niet besproken mogen worden.

De oorlogsschulden aan Amerika drukken als een verpletterende last op het bedrijfsleven, zoodat alle Europeesche kapitalisten er naar snakken, dit looden blok van zich af te schuiven. En ook in Amerika is een strooming onder leiding van Senator Borah, die op schrapping der oorlogsschulden aandringt. (Het is natuurlijk niet toevallig, dat deze strooming door het Amerikaansche *industrial* kapitalisme gesteund wordt). Deze oorlogsschulden zijn enorm. Amerika heeft de wereldoorlog gefinancierd, met het gevolg, dat *ze* staten van Europa bij Uncle Sam in het krijt staan. Zoodoende heeft hij *ja* *ar* *l* *i* *j* *k* *s* ongeveer 7600 miljoen aan rente en aflossing te ontvangen, die door het Europeesche bedrijfsleven opgebracht moeten worden. En als we daarbij bedenken, dat deze aardigheid bijna tot het jaar 2000 (tot 1986) moet duren, voelt iedereen de geweldige last, die alleen al uit hoofde der oorlogsschulden op het bedrijfsleven drukt.

Geen wonder dat de Amerikaansche renteniersklasse in het bijzonder niet veel voelt voor een schrapping der oorlogsschulden. Dit klemt te meer, waar Amerika nu zelf in de ernstigste financieele moeilijkheden verkeert. Een belastingverhoging bracht reeds 72300 miljoen meer in het laadje, en nochtans waren reeds in Mei van dit jaar de *d* *a* *g* *e* *l* *i* *j* *k* *s* *c* *h* *e* inkomsten bijna 744 miljoen minder dan de uitgaven. Sindsdien is de toestand nog enorm verslechterd, zoodat men voor het volgende begrotingsjaar met een tekort van 10 miljard rekent.

Het is hier echter niet ons doel op de financieele moeilijkheden der verschillende staten te wijzen. Voor ons is het feitelijke karakter dezer oorlogsschulden van belang. En dat is dan, dat het huidige geslacht en de na ons komende generaties moeten betalen, wat in de jaren 1914-18 inproductief is verbruikt. Omdat de kapitalistische productiewijze op de rentabiliteit van kapitaal berust, betekent dit, dat rente en aflossing der oorlogsschulden aan Amerika *b* *o* *v* *e* *n* de maatschappelijk gemiddelde winst van de Europeesche kapitalisten uit de arbeidende massaas gehaald moet worden. Nu is de kwestie echter, dat uit een arbeidende bevolking niet meer dan een bepaalde winstsom per jaar gehaald kan worden. En deze winstmassa is dan afhankelijk van de stand der techniek in samenhang met loonen en werktijden. Maar als de grootste winstmassa een bepaalde som is, dan kan het belegde kapitaal ook niet bepaalde grenzen overschrijden.

Of anders gezegd: de arbeidende massaas kunnen geen willekeurig groot kapitaal doen renderen. Nemen we bijv. aan, dat de arbeidende klassen een nettowinst van 1 miljard gulden kunnen voortbrengen, dan kan het belegde kapitaal niet grooter zijn dan 25 miljard, om 4% rente af te werpen. Is het belegde kapitaal echter grooter dan deze 25 miljard geworden, dan beteekent dit, dat het kapitaal niet kan renderen, er kan niet aan de "verplichtingen" worden voldaan, waar mee dan het bedrijfsleven tot stilstand komt. (De getallen zijn natuurlijk fictieg).

Voor dit probleem van een teveel aan belegd kapitaal staan de kapitalisten van Europa en van Amerika. Er drukt zulk een ontzaglijk kapitaal op de Europeesche massaas, dat ze de rente ervan niet kunnen opbrengen. Daarom is kapitaal-reductie op zeer groote schaal de eerste voorwaarde, om de rentabiliteit te herstellen, d.w.z. om het bedrijfsleven weer op gang te brengen.

De Amerikaansche rentetrekken denken er echter niet over "het offer" te brengen. En de Europeesche kapitalisten voelen er net zoo min wat voor, uit eigen lichaam te snijden, door bijv. het binnenlandsch bezit aan staatsschulden te annuleeren, of de grootgrondbezitters te onteigenen. Daarom staan dergelijke punten ook niet op de agenda van de 2e Econ. Wereldconferentie. En daarom zal deze conferentie geen effect sorteerden voor het op gang brengen van het bedrijfsleven.

Ondertusschen wordt de toestand van de arbeidende klassen steeds ernstiger. Vanaf 1929, toen de crisis inzette, ging de omvang van handel en nijverheid steeds verder achteruit, waarbij de scherpste teruggang in 1932 te constateeren viel. Voor de 15 toonaangevende industrieele maatschappijen in Amerika daalde de winst met 90% vergeleken bij 1929. Daarom is in 1933 de grootste aanval op het levenspeil te wachten. Wat we hebben gehad, zijn pas voorproefjes. De staatsfinancien komen er in 1933 overal nog veel slechter voor te staan, dan nu al het geval is. Daarmee wordt het voortdurend moeilijker, om de sociale wetgeving, of wat daar nog van overgebleven is, voort te zetten; en in het bijzonder wordt het moeilijker de miljoenen te vinden, die voor de ondersteuning der werklozen noodig zijn. Daarom is in 1933 ook met groote werklozenbewegingen te rekenen. En eerst als deze de heerschappij der bourgeoisie gaan bedreigen, zal ze er toe overgaan in eigen vleesch te snijden door kapitaalreductie onder het oog te zien.

Vrijwillige bijdragen 18 Oct. - 3 Nov.

G.D.J. te D. 720.-; H.R.R. te B. 75.-; J.A.J. te Den H. 75.-;
E.R.M. te A. 71.-; H.M. te A. 72.50; W. te H. 70.50; S. de V. te L. 70.-;
Wap.N. te Den H. 75.-; L. te A. 70.21; P.Aertsstr. 70.65 v.d.V. te A. 70.-

We vestigen de aandacht onzer lezers op onze POSTGIROREKENING, die we pas hebben geopend. Storten op Persdienst P.I.C., Transvaalstr. 125 A'dam. Nummer 203112.

Vijftien jaren Russische revolutie.

*Vijftien jaar geleden veroverden de Russische arbeiders de macht en riepen de socialistische republiek, de Sovjetstaat, d.i. de radenrepubliek uit. Het was niet de eerste maal, dat de arbeidende volksmassa in revolutionaire actie een regeering omverwierp; maar in vroegere revoluties had dan steeds een andere klasse gereedgestaan, de bourgeoisie, om, steunende op de kracht van haar maatschappelijke rol en haar organisatie, de macht in handen te nemen. In Rusland was die klasse onbeduidend; de arbeiders, geleid door de bolsjewistische partij, hadden de volle macht. De macht over staat en maatschappij in handen van de arbeidersklasse - dat betekent opheffing van de uitbuiting, socialistische regeling van de arbeid. De leiders van de revolutie waren kommunisten, die als doel en program hadden de omzetting van kapitalisme tot socialisme.

Wat in de werkelijke geschiedenis gebeurt, is echter niet, wat de mensen van plan zijn of wensen, maar wat ze moeten. Machtige maatschappelijke krachten beheerschen en drijven hen, gedragen door de klassen met hun belangen, en voorgeschreven door de behoeften der maatschappij. Wanneer wij afzien van het Westeuropeesche kapitalisme, dat zijn best deed Rusland uit te putten en door oorlog te verwoesten - wat waren die machten in Rusland zelf? De arbeidersklasse omvatte slechts het tiende deel der bevolking; de groote meerderheid vormden de boeren, die door de bolsjewistische revolutie, die ze zelf op het land doorvoerden, bezitters van het land geworden waren - een ongeorganiseerde massa maar toch de overgroote meerderheid.

Om deze boerenbevolking te beheerschen kon het radenstelsel niet dienen; daartoe was een sterke regeeringsmacht nodig, die alleen door een goed georganiseerde en gedisciplineerde, door eenheid van beginsel en denkwijze geleide partij kon gevormd worden. De bolsjewistische partij werd meester van de staat, en daarmee tevens meester over de arbeiders zelf; zij rekruteerde zich uit de actiefste krachten van de arbeidersklasse, en uit haar werd het bureaukratische apparaat voor het staatsbestuur, werden de beamten en leiders van de staat genomen. De socialistische regeling van de arbeid werd daarbij natuurlijk een regeling van boven af, door de organen van de staat, dus staatsocialisme.

Dat de Russische volkshuishouding geen kommunisme is, is iedereen bekend; niemand, ook niet de kommunistische partij zelf, beweert het tegendeel. Lenin zelf zei bij het begin van de revolutie, dat door de geweldige achterlijkheid in Rusland alleen staatsocialisme mogelijk was. De fabrieken behooren aan de staat; de arbeiders ontvangen loon, dat vastgesteld wordt door de organen van de staat. De arbeiders zijn loonarbeiders en worden uitgebuit. Nu betekent het woord staatsocialisme - zooals de sociaaldemokraten voorstaan, - dat de arbeiders wel als loonarbeiders in dienst van de staat zijn, maar deze staat is de arbeidersklasse zelf, die als klasse in haar geheel haar eigen meester is en over de geheele opbrengst beschikt. In Rusland echter zijn de arbeiders niet meester over de staat.

De kommunistische partij is meester en regeert over de geheele klasse, en in deze partij zijn het de bestuurders, de leiders, het beamtendom aan de spits, dat de macht bezit. Deze bureaucratie, grootendeels uit de arbeiders voortgekomen, verbijzondert zich van het proletariaat en wordt tot een nieuwe klasse met eigen belangen. Zij beschikt over alle stoffelijke en geestelijke machtmiddelen, over pers en literatuur, over leger en politie, over de geestelijke propaganda en over de macht tot benoeming, verplaatsing en ontslag. Daarmee weten de leiders de partijkongressen zoo goed als geheel te beheerschen, en radenkongressen komen maar zelden, en alleen als vertooning bijeen. In werkelijkheid is dus het Russische economische stelsel geen staatsocialisme, maar staatskapitalisme. De staat is de algemeene kapitalist, die de arbeiders uitbuit, en die beschikt over de meerwaarde en het besteden daarvan.

Het is, vooral voor de arbeiders in Westeuropa, noodig de werkelijkheid over Rusland goed te zien en te begrijpen, omdat zij in de propaganda van de kommunistische partijen van de 3de Internationale met namen betiteld wordt, die bij ons een andere betekenis hebben. Zij noemen "diktatuur van het proletariaat" waar wij enkel een diktatuur van een kommunistische leidersbureaucratie zien. Zij noemen "kommunistische opbouw" wat niet anders dan opbouw van staats- grootindustrie is. Zij prediken aan de Europeesche arbeiders het "kommunisme", en bedoelen daarmee een soortgelijke organisatie als in Rusland, de partij heerscher over de arbeidersklasse. Door dit verwarrende woordgebruik wordt het inzicht in de groote wereld-betekenis van de Russische revolutie vertroebeld. En omdat in de meeste arbeiders, ondanks burgerlijke leugenberichten en sociaaldemokratische kwaadsprekerij, ook ondanks eigen kritiek, toch instinktief het gevoel leeft, dat daar - niet enkels bij de revolutie voor 15 jaren, maar ook in de volgende jaren - iets groots, iets geweldigs, iets bewonderenswaardigs geschiedt, daarom te meer is het noodig na te gaan, wat eigenlijk inhoud en betekenis van deze 15 jaren Russische geschiedenis is.

"Inhalen en voorbijstreven" is de leuze, volgens het program van Lenin, dat Rusland uit zijn primitieve barbaarsheid eerst het kapitalistische Westeuropa moet inhalen, om het dan voorbij te streven en rijp te worden voor het kommunisme. Rusland tracht, in de hand van de bolsjewistische regeering, de 4 eeuwen burgerlijke opgroei, de 100 jaren kapitalistische ontwikkeling, die het bij West-Europa achter was, in een snel tempo in te halen. Wat in Europa langzaam vanzelf groeide van kleinbedrijf tot reuzenindustrie moet in Rusland in eenige vijfjaarsplannen naar bewust plan opgebouwd worden. Spoorwegen worden aangelegd en fabrieken gebouwd, stuwdammen worden gemaakt en reusachtige elektrische centrales ongericht; Amerika is het bewonderde voorbeeld, dat men tracht na te volgen. Onder het partikuliere kapitalisme zou dat ook wel gaan, maar langzaam, zonder plan, lukraak, met groote verpillering; alleen het staatskapitalisme kan dit planmatig, doelbewust, en daardoor in snel tempo doorvoeren. De groote moeilijkheid ligt in de akumulatie. In Westeuropa hoopte zich het kapitaal uit de meerwaarde langzaam en

geleidelijk op tot het steeds grooter en duurder bedrijven kon betalen. In Rusland moeten die geweldige werken ook uit opgespaarde meerwaarde, uit arbeidsoverschot gebouwd worden; maar in zoo korte jaren is dit nog te weinig, ook al wordt arbeidsloon en levensstandaard tot het laagste minimum neergedrukt. Hongerlijden voor de opbouw - dit is de achtergrond voor alle krisissen en moeilijkheden, die telkens tot frontwisseling dwingen in het konflikt tusschen langzamer tempo of sterker uitbuiting, terwijl de bluffende propaganda's van de kommunistische partij alles mooi voorstellen. En het zijn een ontwikkeling en een konflikt niet enkel van doode produktiemiddelen, maar ook van levende menschen. Uit de rustig onderwetsche sloome moesjik, de boer of pas uit het dorp gekomen arbeider, in wie het langzame arbeidstempo van het primitieve boerenbedrijf tot natuur is gegroeid, moet een ander mensch worden, snel en aktief, vol opmerkzame energie en gespannen kracht, zocals in West Europa het kapitalisme de arbeiders, de kapitalisten, zelfs de boeren heeft gemaakt. Ook die verandering eischt tijd, en ook hierin ligt een bron van moeilijkheden in de opbouw. Het juk heeft de Russische arbeidersklasse te dragen: de ellende van de honger en de druk van de afjakkeling. Evenals in de 19de eeuw in West Europa de arbeiders met ellende en vernietiging de opbouw van het kapitalisme betaalden. Maar het is niet te betwijfelen dat in de langzame privaatkapitalistische ontwikkeling in West Europa de arbeidersklasse op eindelijk veel meer geleden heeft dan zij nu in Rusland doerstaat. Dat Rusland ondanks die moeilijkheden, hoe diltwils de ineenstorting door vijanden geproklameerd werd, steeds uithield en voortging, is een gevolg van de groote geestdrift en de opofferingsgezindheid, die de leden van de regerende partij bezit. Voor hen is de nieuwe opbouw het ontwaken van een honderdmiljoenenvolk, een opbloei van ongekende energie, van nieuwe vrijheid, eenigszins zocals voor ruim een eeuw in het revolutionaire Frankrijk in de zeventiende eeuw stand een geestdrift van nieuw geopende ontwikkeling opgroelde, die heel Europa overwon. En daartuit putten zij de kracht de massa's mee te slepen en te dwingen om uit te houden - zoolang het mogelijk is - wat voor de staatskapitalistische opbouw uitgehouden moet worden.

Men heeft in de Russische revolutie meest alleen het begin van de proletarische wereldrevolutie gezien, voorle omdat het de arbeiders waren, die ze maakten. Zeker is het, dat zij een signaal is geweest, dat het met het privaatkapitalisme mis gaat loopen: en de bourgeoisie is van de schrik nog steeds niet bekomen. Maar uit het voorgaande blijkt, dat in nog veel meer opzichten de Russische opbouw met de kapitalistische ontwikkeling van West Europa in de 19de eeuw is te vergelijken. Natuurlijk met groote verschillen: het private kapitalisme is onbekwaam geworden, en alleen door het mechaniseeren van de industriele ontwikkeling in planmatig staatskapitalisme, door een aantal beginselen van het socialisme te gebruiken, is het doel te bereiken. Maar deze overeenkomst in innerlijk wezen maakt het begrijpelijk, dat de Russische staat en zijn regering steeds meer in de rij van de kapitalistische staten gewoon meedoet.

7.
De Russische regering is ook een regering over boeren en arbeiders, uitgeoefend door een klasse, die over de produktiemiddelen beschikt; en zij onderhandelt, konfereert, pakteert en konkelt met en tegen andere regeringen, en wordt meer en meer door de anderen als gelijkwaardig erkend en behandeld.

Voor de West Europeesche arbeiders is de Russische revolutie een schitterend voorbeeld geweest voor revolutionaire massa aktie; daar is hun de beteekenis van de sovjets, de raden, als organisatievorm van het strijdend proletariaat het eerst getoond. Maar het West Europeesche en Amerikaansche proletariaat staat voor een geheel andere taak dan het Russische stond. De geestelijke en materiele voorwaarden voor het kommunisme zijn hier reeds aanwezig, de ontzaglijke technische ontwikkeling en de persoonlijke ontwikkeling tot gespannen, gedisciplineerde menschen. Het staat voor de ontzaglijke taak, de sterk georganiseerde klasse der moderne bourgeoisie te overwinnen, en dan het kommunisme op te bouwen. Het moet zelf meester over de produktie worden, zelf door middel van het radenstelsel de arbeid organiseren en regelen. Hier kan Rusland geen voorbeeld zijn, en de partijkommunisten, die naar Russisch voorbeeld als leiders der arbeiders willen optreden, toonen, dat zij het groote verschil tusschen Rusland en het westersche proletariaat niet zien.

De arbeiders zijn echter niet de eenigen, die naar Rusland zien en uit wat daar gebeurt hun leering trekken. Ook de bourgeoisie kijkt naar Rusland, en nu al met geheel andere oogen dan 15 of 10 jaar geleden. De wereldkrisis heeft haar vertrouwen in het privaatkapitalisme geschokt; haar ekonomen praten en diskussieeren er al over, hoe door "planmatige" wereldhuishouding de wereld veilig voor de uitbuiting gemaakt kan worden. Allerlei tusschenvormen, van fascisme tot staatskapitalisme worden overwogen. Zoolang de arbeiders rustig blijven, zal het privaatkapitalisme niet wezenlijk aangetast worden. Maar zoodra de arbeiders revolutie optreedt of dreigt, zal de bourgeoisie trachten in een of ander soort staatskapitalisme uitredding te zoeken, als de vorm van bedrijfsleven, die de uitbuiting en heerschappij van de velen door de weinigen in stand houdt. Het doel van de sociaaldemokratie, de door de "arbeidersstaat" geregelde produktie staat daar niet ver af. En zoo ziet het er naar uit, dat het West Europeesche proletariaat, als het de strijd opneemt om zelf meester te worden over de produktie en zelf door het radenstelsel de proletarische diktatuur uit te oefenen, de bourgeoisie, de sociaaldemokratie en de 3de Internationale allen tegenover zich zal vinden.

Onze bijlage over "DE BEWEGING VAN HET KAPITALISTISCHE BEDRIJFSLEVEN" kan deze keer niet verschijnen, doordat een schrijfmachine defect is. Bij het volgende nummer geven we daarom een bijlage van dubbele omvang.

De Tribune ontkent, maar.....

De tot nu toe door de Tribune toegepaste taktiek om alles wat wij deden en schreven dood te zwijgen, kunnen zij blijkbaar niet langer volhouden, omdat zij inzien dat onze propaganda toch inslaat. In de Tribune van 20 Oct. j.l. verscheen dan ook een artikel, waarin wij werden beschuldigd van het aanhalen van valsche citaten en het geven van leugenachtige voorstellingen. En alsof dat nog niet genoeg is krijgen wij bovendien nog het etiket opgeplakt van heeren contra-revolutionairen en agenten van de bourgeoisie. Dat zijn we eh-ter van de Tribune wel gewend. Iedere revolutionaire arbeider, die geen lid is van de alleenzalmakende C.P.H., wordt door hen verdacht gemaakt en beschimpt. Dat zullen wij de Tribune maar niet al te kwajijk nemen. De grondslag van hun politiek is n.l. deze, dat de comm. partij als partij denkt de revolutie te kunnen doorvoeren, natuurlijk met behulp van de massa. De massa vervult hierbij dan een ondergeschik-te rol, die in goede banen geleid moet worden door de revolutionaire voorhoede, in dat geval de partij. De massa wordt gebruikt als pionnen op een schaakbord, die de revolutie moeten doorvoeren volgens de in-zichten van de comm. partij. Dat deze partij zich zou kunnen vergissen, en het belang van het Russische ~~kapitalisme~~ imperialisme aanziet voor het belang van het revolutionaire proletariaat, komt niet in hun ge-dachten op. Zij meenen het patent te hebben op de inzichten betref-fende de revolutie. Iedereen die er anders over denkt dan zij is dus in hun oog een contrarevolutionair. Vandaar hun misselijk optreden, niet alleen in hun krant, maar ook op vergaderingen, tegen revolutio-naire arbeiders in het algemeen.

Ditmaal heeft ons manifest, verspreid ter gelegenheid van het Anti-Oorlogscongres, hun woede opgewekt. Bij uitzondering, schrijven zij, zullen zij eenzame aandacht wijden aan dit vordje papier, opdat de arbeiders kunnen zien, hoe zulke groepjes, die zich "communistisch" noemen, tegelijk tot de ergste vijanden van de ar-beidersklasse, tot de agenten van de bourgeoisie behooren. Op de f-ten, die in het manifest genoemd worden, gaan ze maar niet in, omdat de proletariërs zich die dingen toch niet meer herinneren. Met veel ophef wordt echter beweerd, dat in het manifest het citaat van Bucha-rin niet in zijn geheel is overgenomen. Dit is inderdaad zoo. Het ge-heel is echter nog erger. Ter verduidelijking laten wij het citaat hieronder nog eens in zijn geheel volgen, waarbij het weggelaten gedeel-te wordt onderstreept:

~~XXXXX~~ "Mogen de proletarische staten, UITGAANDE VAN DE DOELMATIGHEDEN VAN DE STRATEGIE VAN HET GEHEELE WERELDPROLETARIAAT, militaire bloks sluiten met de burgerlijke staten? Er is hier geen principieel verschil tusschen een leening en een militair bondgenoot-schap. En ik beweer, dat we al zoo gegroeid zijn, dat wij een mili-tair bondgenootschap met een andere bourgeoisie kunnen sluiten, om door middel van dezen burgerlijken staat een ander burgerdom te verplette-ren. WAT LATER GEBEUREN ZAL, ONDER BEPAALDE KRACHTSVERHOUDINGEN, DAT

9.

AUNT GE U GEMAKKELIJK VOORSTELLEN. DAT IS EEN VRAAG VAN ZUIVER STRA-TEGISCHE-TAKTISCHE DOELMATIGHEID. ZOO MOET MEN DAT IN HET PROGRAM-ZETTEN."

"Bij deze vorm van landsverdediging, van een militair verbond met burgerlijke staten, is het de plicht van de kameraden van zulk een land, dit blok tot de overwinning te brengen. ALS IN EEN ANDERE PHASE VAN DE ONTWIKKELING DE BOURGEOISIE VAN ZULK EEN LAND ZELF OVERWONNEN IS, DAN DUKEN ANDERE PROBLEMEN OP (Gelaoh), DIE IK HIER NIET VERPLICHT BEN TE SCHETSEN, MAAR DIE GIJ ZELF GE-MAKKELIJK BEGRIJPEN ZULT."

Het door ons weggelaten gedeelte is volgens de Tri-bune juist de kern van de zaak. Volgens hun beweringen gaat Bucharin uit van de revolutionaire belangen van het wereldproletariaat; hij stelt de mogelijkheid van een tijdelijk samengaan met den eenen burgerlijken staat tegen den anderen, gebruik makende van de geschil-len tusschen de kapitalisten onderling, alleen om daarom het uitzicht op de revolutionaire omverwerping van den tijdelijken "bondgenoot" onmiddellijk mee te verbinden.

Hier zit 'm de kneep. De gedachte van "tijdelijk" bondgenootschap met de bourgeoisie te kunnen sluiten is misleidend. Want dit bondgenootschap met die bourgeoisie brengt noodlottige gevol-gen met zich mede, het moet ondersteund worden door de politiek van de comm. partij van dat land. De politiek die de comm. partij dan voert, kweekt bij het proletariaat een bepaalde geesteshouding aan, die er op ingesteld is samen te werken met de bourgeoisie. De op deze wijze door de 3e Internationale aangekweekte mentaliteit, kan onmogelijk bij veranderde omstandigheden, of zooals Bucharin zegt in een andere phase van ontwikkeling, in één handomdraaien worden veranderd. Zooals in 1914 de 2e Internationale door haar samenwerking met de bourgeoi-sie niet in staat bleek en ook niet wilde die samenwerking met de nationale bourgeoisie te verbreken en daarom het proletariaat in den oorlog dreef, zoo gaat het ook met de 3e Internationale. Wat dat be-treft is er weinig verschil tusschen de Soc. Democratie en het Russi-sche communisme. De soc. democratie dient het nationale imperialisme en het Russische communisme het Russische imperialisme. Er schuilt bovendien nog een gevaar in dat "tijdelijke bondgenootschap". Zooals beweerd werd door Bucharin geschiedt dit uitsluitend ter be-vordering van de revolutionaire belangen van het proletariaat. Wat daarvan in de praktijk terecht komt laat zich gemakkelijk indenken. Want "het is de plicht van de kameraden van zulk een land, dit blok tot de overwinning te brengen". Dit "tijdelijke" bondgenootschap met de bourgeoisie tegen de buitenlandsche vijand, beteekent dus tegelijkertijd een bondgenootschap met de bourgeoisie tegen de binnen-landsche vijand. Hetgeen hierop neer komt, dat de comm. partij tegen-over de revolutionaire arbeiders van dat land komt te staan.

De Tribune laat het voorkomen alsof dit alleen maar de persoonlijke meening van Bucharin zou zijn. En wat Bucharin heeft gezegd behoeven zij toch niet meer voor hun rekening te nemen, die hebben ze afgedankt. Neen Tribune, zoo zit de vork niet in de steel. Deze gedachte loopt als een rode draad door de geschiedenis van de 3e Internationale.

De 3e Internationale heeft metterdaad een eenheidsfront aangegaan met de Fascisten in Duitschland (1923) en stuurde op een "nationale bevrijdingsoorlog" aan, waarbij de arbeiders dus weer in het vuur gebracht zouden worden voor de belangen van het "onderdrukte" Duitsche en Russische kapitaal. In ons persmateriaal van Dec. 1930 hebben wij het volgende hieromtrent medegedeeld:

25 Juli 1923 spreekt Ruth Fischer (Bestuur K.P.D.), voor een vergadering van studenten te Berlijn over het onderwerp: "Waarvoor stierf Schlageter?" (Opmerking: Schlageter, een fascist door de Franschen doodgeschoten). Ze sprak:

"Het Duitsche Rijk, de Duitsche cultuurgemeenschap, de eenheid der natie, kunnen alleen gered worden, als gij mijne heeren van de Duitse Volkische zijde (de fascisten, PIG) erkent, dat gij gemeenzaam moet strijden met de massaas, die in de kommunistische partij georgahiseerd zijn". "Gij roept tegen het Jodenkapitaal op, mijne heeren?.... Volkomen juist. Trap de Jodenkapitalisten neer, hang ze aan de lantaarn op, vernietig ze".

(In de discussie zag Dr. Rosenberg (K.P.D.): "De K.P.D. zou met een groote lijst van dooden naar voren kunnen komen (Liebknecht, Rosa Luxemburg), maar het verleden moet begraven blijven, het gaat er nu om, de dingen, die ons vereenigen, naar voren te brengen").

En de Rote Fahne (18 Aug. 1923) voegt er aan toe: "Zelfs met lui, die Liebknecht en Rosa Luxemburg vermoord hebben, zullen we samengaan, als ze in onze rijen treden".

We zien hieruit, dat de K.P.D. zich, volkomen bewust, niet instelde op de proletarische revolutie, maar op de nationale bevrijdingsoorlog onder leiding van de oude Duitsche generaals. Daarbij zou ook de arbeidersorganisatie van Roode Frontstrijders in dienst van de bourgeoisbelangen gesteld worden. Clara Zetkin (K.P.D.) bood in het parlement heel gewillig haar diensten aan. Ze zei naar aanleiding van het verdrag van Locarno:

"Duitschlands toekomst berust op een nauwe belangengemeenschap in maatschappelijk, politiek, en wanneer het zijn moet, ook in MILITAIR OPZICHT met de Sovjet-Unie.... Ik geloof zelfs, in tegenstelling tot de heer Wells, dat het niet zoo zonder vooruitzicht is, zooals hij zich dat voorstelt, dat onder bepaalde omstandigheden SAMENWERKING TOT STAND KOMT TUSSCHEN DE RIJKSWEER EN DE ROODE FRONT-SOLDATEN"..... (Protocol Rijksdag, 127e zitting, blz. 4637/8).

Deze politiek van verraad aan de klassenstrijd, van verraad aan het communisme, is de politieke lijn, die de 3e Internationale volgt. Sinds 1925 heeft Rusland met het fascistische Littaunen een verdrag afgesloten, dat iedere vijandelijke inmenging in de binnenlandsche aangelegenheden verbiedt, maar dat tegelijk de Russische hulp bij de verdediging van de onafhankelijkheid van het kleine Littaunen waarborgt. In 1927 dreigde een oogenblik ernstig een oorlog tusschen Polen en Littaunen, omdat Polen zich van de stad Wilna wilde meester maken. Het conflict werd door de volkenbond bijgelegd. De 3e Internationale richtte echter een oproep tot de

11.

arbeiders en boeren van Littaunen, om hun "vaderland" te verdedigen! Daar stond:

"HANDEN AF VAN LITTAUEN!"

De volksmassaas van Littaunen staan voor een groote taak: DE ONAFHANKELIJKHEID VAN HUN VADERLAND TE VERDEDIGEN..... BEWAPENT U, OM DE POOLSCHE IMPERIALISTEN TERUG TE SLAAN..... SOLBATEN VAN HET LITTAUSCHE LEGER! STAAT OP OM DE ONAFHANKELIJKHEID VAN LITTAUEN TE VERDEDIGEN..... WEG MET IEDERE VEROVERING VAN LITTAUEN LOOR HET POOLSCHE IMPERIALISME..... (Inprecorr 1927, N.71 blz 1620 Engelsche uitgave).

Aan de hand van bovengenoemde feiten wordt duidelijk aangetoond, wat er in de praktijk terecht komt van de bevordering van de revolutionaire belangen van het proletariaat door de 3e Internationale. De wezenlijke belangen die hiermee gediend worden zijn de kapitalistische belangen van Rusland voor de versterking van zijn industrie.

Bovendien blijkt zoo langzamerhand wel dat de persoonlijke meening van Bucharin geheel in overeenstemming is met de feiten. Dit komt ten overvloede bijzonder goed naar voren in de

"Stellingen en resoluties aangenomen op het Ex. Comm. der 3e Internationale in December 1926". Zie Inprecorr 1927 N.11 blz 220, (Engelsche uitgave).

"Voor zoover Duitschland een overwonnen en uitgeplunderd land was, onderworpen door het overwinnende imperialisme van de Entente, en diensgevolge een land werd, dat, onder bepaalde voorwaarden in staat was, EEN RECHTVAARDIGE OORLOG VOOR NATIONALE BEVRIJDING tegen de imperialisten van de entente te voeren, en voor zoover deze verdediging van haar onafhankelijkheid door de bourgeoisie werd gesaboteerd, was het de taak van de communisten, de aarzelende en laffe onwil van de Duitsche bourgeoisie tegen het Entente-imperialisme op te stuwen, door een krachtige tusschankomst van de arbeidende massaas. (De bourgeoisie was niet "nationalistisch" genoeg, PIG) IN DIT GEVAL WAS HET NOODZAKELIJK DE KAPITALISTEN ALS DE VERRADERS VAN DE HEELE DUITSCHE NATIE TE DOEN ZIEN EN HET PROLETARIAAT ALS DE EENIGE WERKELIJKE STRIJDEERS VOOR DE BEVRIJDING VAN HET HEELE LAND TEGEN DE VREEMDE IMPERIALISTEN te toonen..... Daarom kon de arbeidersklasse de kwestie van de nationale verdediging voor Duitschland niet zoo stellen, zooals ze het in een imperialistisch Duitschland had moeten doen.....

Uit een en ander blijkt duidelijk welke rol de Sovjet-Unie in de internationale politiek speelt, alle anti-oorlogcongressen en z.g. vredespolitiek ten spijt. Het is nu meer dan tijd dat de arbeiders inzien dat zij alleen door zelfhandelend denken en optreden, wars van alle leiderspolitiek, tot klaarheid kunnen komen. Zoals de 3e Internationale de arbeiders in 1914 in de oorlog dreef ter bescherming van de democratie, zoo zal indien mogelijk de 3e Internationale ons ter bescherming van het Russische vaderland ten oorlog voeren.

Wij houden ons nog steeds aan de marxistische waarheid dat de arbeiders geen vaderland hebben, en dat de bevrijding van de arbeiders het werk moet zijn van de arbeiders zelf.

Fragmenten uit:

De keizer ging, de generaals bleven, (door Th. Plivier)

Nog in het voorjaar van 1918 wees de keizer de prins (Max van Baden) als rijkskanselier van de hand. In de herfst van hetzelfde jaar leek hij iedereen de eenige man die mogelijk was. De verslagen generaals hadden een vast omlijnd regeringsprogram voor hem opgesteld: in plaats van de verloren oorlog een spoedige vrede, in plaats van het ineengestorte militair offensief een moreel offensief, in plaats van de dreigende revolutie van onderen de in het groote hoofdkwartier uitgedachte revolutie van boven af!

De prins verzette zich er tegen, hals over kop om wapenstilstand te vragen. Hij conferendeerde met zijn raadgevers, met de gezanten der bondsstaten, met de vertegenwoordigers van de Opperste Legerleiding, telefoneerde met generaal Ludendorff, bezwoer de oude veldmaarschalk v. Hindenburg. Het hielp hem niets, de generaals drongen aan: "De strijd moet worden afgebroken! 24 uur kan het leger niet meer wachten!"

Drie dagen aarzelde de prins, op de vierde nam hij de zaken over, dezelfde nacht nog zond hij het verzoek om wapenstilstand af. De volgende dagen lieten twijfel en vruchteloos hoofdbreken hem niet meer tot rust komen. Door het verzoek om wapenstilstand en het daarmee uitgesproken aanvaarden van alle door de tegenstanders opgestelde punten heeft hij de katastrofale toestand van Duitschland aan de heele wereld geopenbaard! Maar als hij geweigerd had, dan was de vicekanselier, die voor een paar dagen nog tegen de 14 punten van Wilson had gesproken, gedwongen geweest het verzoek te ondertekenen, of de generaals was alleen de bedevaart van leger tot leger overgebleven, - en dat had kapituleeren in het open veld beteekend!

In een nacht dat hij niet kon slapen, in de nacht van 15 op 16 October, schreef de prins in een brief aan zijn neef de groothertog van Baden:

..... de volkomen ineenstorting van het Pruisische systeem is me pas duidelijk geworden, toen ik hier aankwam. Verh schrikt wilde ik me terugtrekken, want ik werd gewaar, dat er geen militaire macht meer achter mijn politiek zou staan, en dat we op het slagveld bankroet waren. Ik deed het niet, omdat ze allen zeiden dat ik de eenige was, die nog in staat was de groote liquidatie naar behooren uit te voeren..... Ik dacht, dat ik vijf minuten voor twaalf kwam, en ik ben vijf minuten over twaalf geroepen. We staan midden in een revolutie. Lukt het me daar een vreedzame vorm aan te geven, dan kunnen we nog als staat blijven bestaan. Lukt dat niet, dan komt de revolutie van het geweld en de ondergang..... Vandaag heb ik nog hoop, de keizer en de

11.

Hohenzollern-dynastie te redden..... De conservatieven spreken openlijk over zijn aftreden. Goddank, dat ik in de sociaaldemocraten mannen aan mijn zijde heb, op wier loyaliteit, altans tegenover mij, ik me welkome kan verlaten. Met hun hulp zal ik hopenlijk in staat zijn, de keizer te redden. Ingedreven als we zijn tusschen meedoogenlooze vijanden in het Westen en de pest van de bolsjewiki in het Oosten is onze laatste redding misschien nog Wilson's wensch om een rol te spelen..... Ik heb je dit geschreven, omdat ik bang was, dat gij allen thuis mijn taak niet zult hebben begrepen. Ook gij zijt bedrogen, zooals het heele Duitsche volk. Ik wist het reeds lang..... Van morgen af ga ik de moeilijkste gedeelten van de Calvarieënberg, die ik beklim, tegemoet.....

Zeventien dagen zijn sinds de regeringsaanvaarding van de prins verlopen, vijf dagen sinds de zitting van het ministerie van oorlog, waartoe generaal Ludendorff was uitgenoodigd.

Prins Max staat aan de minister estrade van de Rijksdag. Hij is niet in generaalsuniform, maar in het ongewone "burger", dat bij zijn intrede welwillend door de pers werd vermeld. Het huis is niet zoo goed bezet als voor zeventien dagen. Alleen de tribunes zijn ook vandaag overvol, officieren, O.W.'ers, hier en daar zitten ook een paar soldaten op de banken. In de hofloge heeft een Hohenzollernprins plaats genomen. De kanselier spreekt over de buitenlandsche politieke toestand. Zijn vertrouwde adviseurs en de leden van het kabinet zijn voltallig om hem bijeen - v. Payer, Dr. Simons, Dr. Solf, Haussmann, de ministers der verschillende departementen, de centrumsmannen Erzberger en Gröber, de sociaaldemocratische onderstaats-secretaris Bauer; alleen staatssecretaris Scheidemann ontbreekt. Scheidemann is buiten door een van zijn partijgenoten aangehouden. Beiden zitten in de wandelhal op een bank.

"Ik zeg het je toch, - ik was er bij. Ik heb hem mee uit Luckau afgehaald. Met die is niets te beginnen, die is nog niets veranderd!"

De S.P.D.man spreekt over Karl Liebknecht, die de vorige dag uit de gevangenis werd ontslagen en die een uur geleden in Berlijn op het station Anhalt was aangekomen.

Precies als in 1916 op het Potsdamerplein, met dezelfde woorden, waarmee hij toen zijn toespraak eindigde - - pas is hij bij de afsluiting en ziet de wachtende menigte, of hij schreeuwt er ook al op los: "Weg met de regering! Weg met de oorlog! Leve de revolutie!"

Scheidemann tikt de asch van zijn cigarret:

"En de arbeiders hebben hem op hun schouders rondgedragen?"

"Arbeiders en soldaten, er wareb er zelfs met het ijzere kruis. Ze hebben hem op hun schouders getild en naar buiten de straat op gedragen. En de menschen buiten waren niet te houden. Het politiecordon hebben ze doorbroken en over de grasperken heen zijn ze naar de ingang van het station gerend....."

"Soldaten met het ijzere kruis, wie had dat voor veertien dagen nog voor mogelijk gehouden!" Scheidemann staat peinzend op en gaat naar de vergaderzaal terug.

P. I. C.

**PERSDIENST VAN DE GROEPEN VAN
INTERNATIONALE COMMUNISTEN**

Deze dienst wordt aan
belangstellenden
gratis toegezonden.
Stuur ons uw vrijwillige
bijdrage.

DOELSTELLING:

De ontwikkeling van het kapitalisme voert tot steeds heviger crisissen, welke in steeds groter werkeloosheid en telkens diepere ontwrichting van het productieapparaat hun uitdrukking vinden, waardoor miljoenen arbeiders buiten de productie staan en aan de uit-hongering zijn prijsgegeven. Daarbij nemen de belangen-tegenstellingen tusschen de ver-schillende landen steeds scher-per vormen aan, waardoor de

economische oorlog in een nieuwe wereldoorlog uitmondt. De toenemende onzekerheid van bestaan dwingen de arbeidersklasse den strijd voor de communistische productiewijze aan te binden. De groepen van Internationale Communisten wekken de arbeiders in dezen strijd op, het beheer en de leiding van productie en distri-butie volgens algemeen gelden-de, maatschappelijke regels ZELF ter hand te nemen, om-zoo DE ASSOCIATIE VAN VRIJE EN GELIJKE PRODU-

ADMINISTRATIE:
H. CANNE MEIJER
TRANSVAALSTRAAT 125 (o)
A'DAM, GEM. GIRO C 2896
POSTGIRO 203112

CENTEN te verwezenlijken. De groepen van Internatio-nale Communisten zien den wezenlijken vooruitgang der arbeidersbeweging in de ont-wikkeling van het zelfbewust-zijn der arbeiders. Daarom plaatsen ze zich tegenover de leiderspolitiek van de parlemen-taire partijen en van de volkbeweging en stellen de leuzen: **ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN!**
DE PRODUCTIE IN HAN-DEN VAN DE BEDRIJFS-ORGANISATIES!

**ALLE MACHT AAN DE ARBEIDERSRADEN!
DE PRODUCTIE IN HANDE DER BEDRIJFSORGANISATIE'S!**

**XX NOVEMBER NR 2.
5e Jaargang NR 19.
1932**

AAN ONZE AMSTERDAMSCH LEZERS.

We maken onze amsterdamsche lezers er op opmerkzaam, dat de G.I.C. iedere Donderdagavond 8 uur een discussie-bijeenkomst houdt op Amsteldijk 70. Belangstellenden zijn welkom.

Vrijwillige bijdragen van 4 - 18 Nov. '32: R. F. 0,50, N.M. F. 0,25, M. F. 0,25, W.K. F. 0,25, B.G. F. 1,-, K.M. F. 0,20, J.v.d.L. F. 0,025, De R. F. 0,25, v.D. F. 0,30... allen te H. Verder G.B. te L. F. 1,-, van diverse lezers te A. F. 1,40, H.B. te A. F. 1,-, P.Aortzstr. F. 0,25, L. te A. F. 0,25.

DONDERDAG 8 Dec. wordt in bovengenoemd gebouwtje een bespreking ge-houden over het crisisvraagstuk, tot welke discussie we hierbij tevens onze lezers uitnodigen.

ONZE PERSDIENST omvat deze keer niet meer dan één blaadje, omdat de bijlage over de "Beweging van het kapitalistisch bedrijfsleven" zeer omvangrijk is.

EN HOE DENKT DE OSP ER OVER???????

In een vorig nummer van onze Persdienst vestigden we de aandacht op een artikel van Stenhuis in DE FAKKEL, waarin hij voor een nationalistische politiek in het boerenvraagstuk opkomt en daarvoor nu reeds een eenheidsfront met de bourgeoisie aanbiedt. We stelden naar aanleiding daarvan de vraag, hoe de OSP over deze kwestie denkt. Tot nu toe heeft echter noch DE FAKKEL, noch de OSP ook maar een enkel woord laten hooren. Daarom herhalen we onze vraag. HOE DENKT DE OSP ER OVER? Het vraagstuk is van groot belang in verband met de nieuwe oorlog, die angstig dicht dreigt. En daarom hebben we recht op een ondubbelzinnig antwoord!